Zwolle

Raadsvoorstel

Datum 30 januari 2025

Onderwerp	RK-rapport: Van zandzakken naar waterberging; het Zwolse klimaatadaptatiebeleid op koers?
Versienummer	1

Samenvatting
De gevolgen van klimaatverandering zijn steeds vaker zichtbaar. De gemeente Zwolle ligt in de delta van de IJssel en de Vecht en is daardoor extra kwetsbaar voor klimaatverandering. De gemeente Zwolle wil daarom inspelen op klimaatverandering en in 2050 klimaatbestendig zijn. De Rekenkamer (RK) Zwolle onderzocht of de gemeente Zwolle daarbij op koers ligt. De RK stelt vast dat de voorgenomen projecten voor de periode 2020-2023 zijn uitgevoerd. Tegelijkertijd concludeert de RK dat het beleid concreter gemaakt kan worden en dat er enkele risico's en onbenutte kansen zijn in de uitvoering. In het rapport wordt hiervoor een aantal aanbevelingen gedaan. Aan de gemeenteraad wordt voorgesteld deze aanbevelingen over te nemen.

Financiële gevolgen

Betreft doel	6.4.4 Klimaatadaptatie en waterveiligheid
Begroting wijzigen	Nee
Budgetnummer	

Bijlagen
1. Rapport Rekenkamer 'Van zandzakken naar waterberging; het Zwolse klimaatadaptatiebeleid op koers?'

Openbaarheid
☒ Openbaar
☐ Geheim

Datum 30 januari 2025

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. Kennis te nemen van het rapport "Van zandzakken naar waterberging; het Zwolse klimaatadaptatiebeleid op koers" en de aanbevelingen in het rapport over te nemen:
    1) Vertaal de strategie alsnog naar meetbare, operationele doelstellingen voorzien van beleidsindicatoren en maak hierbij gebruik van de CATCH-monitoringsstrategie die al eerder is opgesteld. Kom zo mogelijk ook met samenwerkingspartners tot concrete, meetbare afspraken over de wijze waarop zij bijdragen aan de doelstellingen.
    2) Zet in op structurele capaciteit en middelen die aansluiten bij de lange termijn ambities en de meetbare doelen op middellange en korte termijn.
    3) Kijk kritisch naar de wijze waarop in project(budgett)en met klimaatadaptatie wordt omgegaan en breng hierbij niet alleen de investeringskosten voor klimaatadaptatie-maatregelen, maar ook de kosten/baten op de lange termijn (voorkomen schade) in beeld. Stel zo nodig kaders op om voldoende aandacht voor klimaatadaptatie-maatregelen te realiseren en koppelkansen niet te missen (onder andere voor woningbouwprojecten).
    4) Besteed in de planvorming en uitvoering meer aandacht aan droogte, hitte en het principe van water- en bodemsturend. Wijs een coördinator aan die zorgt voor onderlinge samenhang en borging van klimaatadaptatie in processen en projecten van de gemeente en die toeziet op realisatie van de doelen.
    5) Voorzie de raad van integrale monitoringsinformatie, gekoppeld aan beleidsdoelen en maak deze informatie ook toegankelijk voor inwoners en organisaties in de stad.
    6) Overweeg een pro-actiever klimaatadaptatiebeleid waarbij de gemeente marktpartijen, corporaties, ondernemers en inwoners(collectieven) actiever betrekt en stimuleert. Benut daarbij de voorbeeldfunctie van lokale initiatieven zoals 50 tinten groen. Maak inzichtelijk wat de 'winst' is voor partijen bij het nemen van maatregelen en overweeg daarbij de inzet van juridische, fiscale, subsidie- en/of communicatieve instrumenten
2. Het College van Burgemeester en Wethouders opdracht te geven om uitvoering te geven aan de aanbevelingen.

Datum 30 januari 2025

Inleiding
De gevolgen van klimaatverandering zijn steeds vaker zichtbaar. De gemeente Zwolle ligt in de delta van de IJssel en de Vecht en is daardoor extra kwetsbaar voor klimaatverandering. De gemeente Zwolle wil daarom inspelen op klimaatverandering en in 2050 klimaatbestendig zijn. De Rekenkamer (RK) Zwolle onderzocht of de gemeente Zwolle daarbij op koers ligt. De volgende onderzoeksvragen stonden centraal:

- Terugkijkend: Hoe heeft de gemeente Zwolle de afgelopen jaren uitvoering gegeven aan haar klimaatadaptatiestrategie en in hoeverre is deze uitvoering doelmatig en doeltreffend geweest?
- Huidige ontwikkelingen: Op welke wijze wordt het klimaatadaptatiebeleid geborgd in de organisatie? Wat zijn risico's en onbenutte kansen in het huidige beleid?

Op 25 november 2024 werd het eindrapport 'Van zandzakken naar waterberging' aan de raad overhandigd. Op 27 januari 2025 vond vervolgens het raadsdebat plaats. Aan de raad wordt voorgesteld een besluit te nemen over de opvolging van de aanbevelingen.

Kader
Niet van toepassing

Beoogd effect
Met dit besluit geeft de raad aan hoe opvolging en uitvoering wordt gegeven aan de aanbevelingen die de RK doet in het rapport 'Van zandzakken naar waterberging'.

Argumenten
1.1 *Het rapport geeft inzicht in de mate waarin de gemeente Zwolle op koers ligt om de doelen op het gebied van klimaatadaptatie te realiseren.*
In het rapport wordt beschreven hoe Zwolle sinds 2019 uitvoering heeft gegeven aan het klimaatadaptatiebeleid. Uit het onderzoek blijkt dat de gemeente een duidelijke visie heeft op de belangrijkste klimaatadaptatiethema's en dat de risico's en kwetsbaarheden goed en volledig in beeld heeft gebracht. Het beleid is ook in 2024/2025 nog steeds relevant en actueel; zo mogelijk nog relevanter en actueler dan in 2019.

1.2 De RK stelt vast dat de gemeente de voorgenomen projecten voor de periode 2020-2023 heeft uitgevoerd, maar dat (operationele) voor de korte en middellange termijn ontbreken.
De klimaatadaptatiestrategie is uitgewerkt in een uitvoeringsagenda voor de periode 2020-2023. Uit het onderzoek blijkt dat alle voorgenomen projecten uit deze agenda zijn uitgevoerd. Er is dus op doelmatige en doeltreffende wijze uitvoering gegeven aan de agenda. In welke mate dit heeft bijgedragen aan de ambitie om in 2050 klimaatbestendig te zijn is niet duidelijk. Dit komt doordat de ambitie niet is omgezet in (operationele) doelstellingen voor de middellange termijn.

1.3 De RK constateert dat klimaatadaptatie als integraal onderdeel van de Zwolse opgave wordt gezien, maar er is sprake van enkele risico's en onbenutte kansen in de uitvoering van het beleid.
Bij de risico's en onbenutte kansen in de uitvoering van het beleid gaat het om:

- de wijze waarop naar (project)budgetten wordt gekeken;
- (te) weinig aandacht voor de thema's hitte en droogte;
- het ontbreken van een coördinator voor de uitvoering van het totale klimaat(adaptatie)beleid;

- het ontbreken van integrale monitoringsinformatie, gekoppeld aan beleidsdoelen.

1.4 De aanbevelingen kunnen bijdragen aan een doelmatigere en doeltreffendere uitvoering van het klimaatadaptatiebeleid.
De RK adviseert om te zorgen voor structurele aandacht, middelen en mensen voor klimaatadaptatie. Met de zes gerichte aanbevelingen is dit concreet gemaakt.

2.1 Het is aan het college om opvolging en uitvoering te geven aan de aanbevelingen.
Met dit beslispunt wordt de opvolging van de aanbevelingen geformaliseerd. Uit de bestuurlijke reactie van het college en de reactie van de wethouder op het raadsdebat blijkt overigens dat het college mede naar aanleiding van het RK-rapport al een aantal acties in gang heeft gezet.

Alternatieve mogelijkheden
De raad kan besluiten één of meer aanbevelingen niet over te nemen.

Maatschappelijk draagvlak & participatie
Niet van toepassing.

Communicatie
Bij publicatie van het rapport in 2024 heeft de RK een persbericht verspreid. Het besluit van de raad geeft geen aanleiding voor nadere communicatie over het onderzoek.

Financiën
Dit voorstel heeft geen financiële consequenties.

Risico's
Geen.

Vervolg
Het college geeft opvolging en uitvoering aan de aanbevelingen.

Openbaarheid
Dit voorstel is openbaar.